

Fel i vara

Att en vara är felaktig behöver inte betyda att den är trasig. I både KöpL och KKL avgörs felbedömningen genom att jämföra varans skick med de krav som följer av avtalet och lagen.

Subjektiva krav

Utgångspunkten är alltid avtalet. Om parterna kommit överens om en viss kvalitet, färg, storlek eller funktion ska varan motsvara detta. Gör den inte det är den felaktig. I KöpL 17 § talas om avvikelse från vad som följer av avtalet. Samma princip återkommer i KKL 4 kap. 1 §.

Objektiva krav

Utöver det som avtalats finns minimikrav som gäller även om inget uttryckligen sagts. Varan ska enligt KöpL 17-18 §§ vara ägnad för sitt normala ändamål, stämma överens med prov/exempel och hålla en standard som köparen med fog kan förutsätta. Motsvarande regler finns i KKL 4 kap. 2 §, men här är de tvingande till konsumentens fördel – en näringsidkare kan alltså inte avtala bort dessa krav.

Upplyningsplikt

Säljaren måste också informera köparen om relevanta omständigheter. Enligt KöpL 18 § anses en vara felaktig om säljaren underlåter att upplysa om sådant han kände till eller borde känt till, och som köparen med fog kunde räkna med att bli informerad om. I KKL 4 kap. 3 § finns en liknande regel, men här är plikten mer långtgående och tydligt utformad till konsumentens skydd.

KöpL: begränsad upplyningsplikt, bara vid "befintligt skick" och liknande, samt endast väsentliga förhållanden som säljaren faktiskt kände till.

KKL: generell upplyningsplikt för alla köp, även mindre viktiga förhållanden, och även sådant näringsidkaren borde ha känt till.

Undersökningsplikt

KöpL (20, 31–32 §§): Köparen har en dubbel undersökningsplikt:

1. Före köpet – om köparen undersökt varan, eller utan godtagbart skäl låtit bli att undersöka den, kan han inte åberopa fel som borde ha upptäckts vid undersökningen.
2. Efter köpet – köparen ska undersöka varan så snart omständigheterna medger det, och reklamera inom skälig tid.

KKL: Här är skillnaden stor. Konsumenten har ingen undersökningsplikt före köpet. Konsumenten kan alltså åberopa fel även om de borde ha upptäckts vid en undersökning i butik. Däremot gäller en plikt att reklamera inom tre år och inom två månader från upptäckt (5:2 KKL).

Köpl: köparen förlorar rätten att åberopa fel som borde ha märkts vid undersökning före köpet.

KKL: konsumenten skyddas även om felet hade kunnat upptäckas; upplysningsplikten ligger på näringsidkaren.

Tidpunkten för felbedömning

Fel bedöms utifrån varans skick vid avlämnandet (Köpl 21 §, KKL 4:14). Om varan försämras därefter på grund av köparens hantering är det inte säljarens ansvar. I konsumentförhållanden finns dock en särskild regel som gynnar konsumenten: visar sig ett fel inom två år (tidigare sex månader) efter avlämnande presumeras det ha funnits redan vid avlämnandet, om inte säljaren bevisar motsatsen (KKL 4:17). Någon motsvarande presumption finns inte i Köpl.

Reklamation

För att kunna göra felpåföljder gällande måste köparen reklamera inom skälig tid efter att felet upptäckts (Köpl 32 §). Reklamation får inte ske senare än två år från mottagandet, om inte säljaren handlat grovt vårdslöst eller i strid mot tro och heder (Köpl 33 §). I konsumentförhållanden är fristen längre: konsumenten kan reklamera i upp till tre år (KKL 5:2), och anses alltid ha reklamerat i tid om det sker inom två månader från det att felet upptäckts.

From:

<https://www.juridik.kristiansen.nu/> - Juridik på gymnasiet

Permanent link:

<https://www.juridik.kristiansen.nu/doku.php?id=kopratt:fel&rev=1759303610>

Last update: **2025/10/01 07:26**

